

המכללה האקדמית ספיר (ע"ר)
Sapir College

קווים מנחים לעבודה עם קהילת הלהט"ב במכללה האקדמית ספיר

יוני 2023

מסמך זה נכתב על ידי מר נתי ביטון, מרצה וחבר סגל בביה"ס לעבודה סוציאלית,
במסגרת זכייתו בפרס "הוגנות מגדרית לשנת 2023"

המסמך נכתב בשיתוף גורמים מקצועיים שונים המייצגים את קהילת הלהט"ב
(כמפורט בסוף המסמך)

יישום המסמך והמלצותיו ייעשה על ידי המכללה האקדמית ספיר

תוכן עניינים

1. מטרת המסמך ורקע תיאורטי 1-3.....
- 1.1 מטרת המסמך והצהרת המכללה האקדמית ספיר 1.....
- 1.2 מהי נטייה מינית וזהות מגדרית? 1-2.....
- 1.3 מושגי בסיס בתחום הלהט"ב 2-3.....
2. קווים מנחים לעבודה עם קהילת הלהט"ב 3-4.....
- 2.1 קווים מנחים להתנהלות בינאישית 3.....
- 2.2 שילוב תכנים העוסקים בלהט"ב לתוכניות הלימוד והסילבוסים 3.....
- 2.3 עידוד מחקר אינקלוסיבי 3-4.....
- 2.4 התנהלות אדמיניסטרטיבית ומנהלית 4.....
- 2.5 הנגשה במרחב הקמפוס 4.....
3. רשימת השותפים לכתיבת המסמך 5.....

1. מטרת המסמך ורקע תיאורי

1.1. מטרת המסמך והצהרת המכללה האקדמית ספיר

המכללה האקדמית ספיר רואה חשיבות עליונה בשילוב אוכלוסיות מודרות במרחב האקדמי, מתוך גישה פלורליסטית המכילה את המורכבות האנושית. קהילת הלהט"ב הינה קבוצת מיעוט בתוך החברה הישראלית החווה הדרה במרחבים מגוונים, ועל כן עולה הצורך להגברת שילובה גם במרחב האקדמי.

מטרת מסמך זה היא לעודד מרחב בטוח עבור קהילת הלהט"ב לשילובה באופן המיטיב ביותר במרחב האקדמי, הן בקרב אוכלוסיית הסטודנטים והסטודנטיות, והן בקרב הסגל האקדמי והסגל המנהלי. לפיכך, המכללה האקדמית ספיר מתחייבת לפעול למען שילוב והנגשה עבור קהילת הלהט"ב בכלל והקהילה הטרנסית בפרט, ולא תסבול התנהגויות המבטאות אפליה והדרה.

לשם כך, המכללה האקדמית ספיר תמנה נציג/הגוף מקצועי האמון על יישום קווי העבודה עם קהילת הלהט"ב בתוך המרחב האקדמי. גורם זה יפעל ליישום קווי העבודה המנחים ברגישות רבה, ובמידת הצורך תוך התייעצות עם גורמים מקצועיים מתוך המכללה ומחוצה לה המומחים בתחום.

קווים מנחים אלו תקפים גם לגורמים שונים העובדים בשיתוף עם המכללה האקדמית ספיר בתוך הקמפוס.

1.2. מהי נטייה מינית וזהות מגדרית?

מהי נטייה מינית?

נטייה מינית הינה מונח המתיחס למושא המשיכה המינית של האדם: נטייה מינית יכולה להיות נטייה הטרנסקסואלית ומשמעה משיכה לבני ובנות המין השני, נטייה הומוסקסואלית משמעה משיכה לבני ובנות אותו המין, נטייה בייסקסואלית משמעה משיכה הן כלפי בני ובנות אותו המין והן כלפי בני ובנות המין השני, נטייה פאנסקסואלית משמעה משיכה/תשוקה כלפי אנשים ללא

קשר לזהותם המגדרית או מינם הביולוגי, ונטייה א-מינית משמעה חוסר משיכה כלפי א.נשים באופן כללי, ו/או חוסר עניין בתשוקה מינית.

מהי זהות מגדרית?

זהות מגדרית הינה מונח המתייחס לחוויה של המגדר של האדם. תפיסה זו מתפתחת בגילאים מוקדמים מאוד ויכולה להשתנות או להישאר קבועה. למרבית האנשים זהות מגדרית בינארית, קרי זהות של גבר או אישה, ולמיעוט מהאנשים זהות מגדרית א-בינארית, כלומר זהות אחרת שאינה גבר או אישה. יש לציין, כי א.נשים על הקשת הטרונסית הם מי שזהותם המגדרית שונה מזו שמשייכת למין בו סומנו בלידתם.

1.3. מושגי בסיס בתחום הלהט"ב

מין ביולוגי - זכר/נקבה. נקבע בעת הלידה לפי המערכת הגנטית, ההורמונלית והפיזיולוגית.

מגדר - תחושת זהות עמוקה, ולרוב המגדר מורכב מהבחנות וציפיות חברתיות-תרבותיות לדברים המשויכים לזהויות כמו גבר ואישה, או בין גבריות לנשיות וכל המנעד סביבם.

אישה טרנסג'נדרית (MTF-Male to Female) - אישה אשר סומנה בלידתה כזכר ועברה תהליך להתאמה מגדרית או הזדהתה כאישה על הקשת הנשית.

גבר טרנסג'נדר (FTM-Female to Male) - גבר אשר סומן בלידתו כנקבה ועבר תהליך להתאמה מגדרית או הזדהתה כגבר או על הקשת הגברית.

סיסג'נדר - אדם שחש התאמה בין זהותו המגדרית לבין מינו הביולוגי (בשונה מטרנסג'נדר).

קוויר - מונח מטרייה אשר נועד לתאר אנשים שאינם מזדהים כהטרוסקסואלים, כמו גם אנשים בעלי זהות מגדרית מגוונת. אולם, לרוב הוא נתפס כזהות מובחנת עם הקשרים סוציו-פוליטיים שקוראת לפרק הבניות חברתיות של זהויות.

הומופוביה/ביפוביה/טרנספוביה - רגשות ועמדות של רתיעה/סלידה/כעס/רחמים המופנות כלפי הומוסקסואלים/ביסקסואלים/טרנסג'נדרים.ות.

דיספוריה מגדרית - מצוקה הנובעת כתוצאה מאי הלימה בין המין אליו נולד האדם לבין המגדר אליו הוא מרגיש שייך ו/או כתוצאה מחיים במרחבים שאינם מכילים וטרנספוביים. יש להדגיש, כי לא כל האנשים על הקשת הטרנסית חווים דיספוריה מגדרית.
לשון פניה - אופן השימוש בשפה שהאדם מבקש שיפנו אליו בהתאם למגדר שלו.

2. קווים מנחים לעבודה עם קהילת הלהט"ב

2.1. קווים מנחים להתנהלות בינאישית

- * יש לפנות לכל סטודנט. ית בשם ובלשון הפניה המועדפת עליו. ה, ללא קשר לרישום הרשמי במערכות הפנים ממסדיות והחוץ ממסדיות או למראה החיצוני. יש לפעול באופן זה הן במרחב הכיתתי והן מחוצה לו.
- * יש לנהוג כלפי סטודנטים. ות בעלי גיוון מגדרי בכבוד וללא אפליה.
- * יש לכבד את הערכים ואורח החיים של אנשים מקהילת הלהט"ב גם אם שונים משלך.

2.2. שילוב תכנים העוסקים בלהט"ב לתוכניות הלימוד והסילבוסים

- * ההנהלה מעודדת שילוב של תכנים להט"בים הן בסילבוסים והן במערכי השיעור באופן המנרמל עמדות שונות. כך למשל, כאשר ישנם קורסים העוסקים במבנה המשפחתי, רצוי לשלב מבנים משפחתיים אלטרנטיביים המשקפים מגוון משפחות בחברה הישראלית.
- * מומלץ לעודד יוזמה של הסגל האקדמי לקורסי בחירה וחובה בתחום הלהט"ב והמגדר.
- * חשוב לעודד את החיבורים בין האקדמיה לבין השטח. כך למשל, סטודנטים. ות לעבודה סוציאלית הנדרשים להכשרה מעשית בשדה המקצועי ישתלבו בהדרכת עו"ס להט"ב באגף לשירותים חברתיים/בארגונים להט"ביים.

2.3. עידוד מחקר אינקלוסיבי

- * ההנהלה מעודדת את הסגל האקדמי לביצוע מחקרים וכתובות מאמרים באופן מגוון מגדר (לדוגמה, ניתן לאפשר מגוון תשובות מגדר בשאלוני מחקר).
- * מומלץ לאפשר לסטודנטים. ות לערוך מחקרים אודות קהילת הלהט"ב המתבצעים במסגרת קורסי מחקר.

* ההנהלה מעודדת את הסגל האקדמי לקיום ימי עיון בתחום הלהט"ב לאוכלוסייה הסטודנטית ולסגל המנהלי במוסד האקדמי.

2.4. התנהלות אדמיניסטרטיבית ומנהלית

- * בעת הרישום ללימודים במכללה ובמהלך שנות הלימודים, יש להרחיב את אפשרויות רישום המגדר באופן שיכיל את סוגי המגדר השונים. למשל, הוספת רובריקת "מגדר" עם אפשרויות נוספות מעבר לגבר או אישה.
- * יש לעדכן פרטים מגדריים בהתאם למופיע במשרד הפנים לרבות שם וסעיף מין, הן במהלך הלימודים והן בדיעבד לאחר הלימודים ובעת הנפקת אישור לימודים/תעודת סיום.
- * יש להכיר ולהתחשב ככל שניתן בהיעדרויות בגין תהליכים רפואיים-כירורגיים כחלק מתהליכים להתאמה מגדרית, בדומה לתהליכים רפואיים כלליים ואחרים.
- * יש לעודד לשיתוף פעולה בין התא הגאה לבין המכללה האקדמית ספיר הן בשגרה והן בחודש יוני-חודש הגאווה.
- * יש לעודד הקצאת תקציבים לטובת סטודנטים. וות על הקשת הטרנסית עם מצב סוציו-אקונומי נמוך ו/או חסרי עורף משפחתי.
- * יש לעודד קיום הכשרות מקצועיות בתחום הלהט"ב בקרב הסגל האקדמי והסגל המנהלי.

2.5. הנגשה במרחב הקמפוס

- * מומלץ לפרוס תאי שירותים לא ממוגדרים במרחבים נוספים באקדמיה.
- * יש לאפשר גישה למתקנים מופרדים מגדרית על סמך הזהות המגדרית של האדם ולא על סמך הנראות החיצונית.
- * יש לעודד אווירה מכילה אשר תסייע בהגברת שילובם של סטודנטים. ות מקהילת הלהט"ב.
- * התמודדות עם הטרדות מיניות על רקע להט"בי ומגדרי – המכללה לא תסבול התנהגויות מטרידות ועל כן יש לעודד פניה לנציבות למניעת הטרדה מינית אשר תהיה אחראית גם על סוג הטרדות זה, זאת מתוקף החוק למניעת הטרדה מינית ובו מצוין כי הטרדה מינית היא גם "התייחסות מבזה או משפילה, המופנית לאדם ביחס למינו או מיניותו, לרבות נטייתו המינית".
- יש להקפיד כי הנציבות מיוודעת ומתורגלת במתן מענה לקהילת הלהט"ב.
- * עידוד נראות להט"בית במרחב האקדמי. כך למשל, במהלך חודש יוני-חודש הגאווה ניתן לתלות דגל גאווה, כמו גם עידוד קיום יום גאווה בתוך הקמפוס.

3. רשימת השותפים לכתיבת המסמך

* המכללה האקדמית ספיר

ד"ר אורנה הייזמן – המחלקה ללימודים רב תחומיים

* האגודה למען הלהט"ב בישראל ופרויקט גילה להעצמה טרנסית

עו"ס מיכל סטולר – מנהלת המרכז הטרנסי

* מעברים – ארגון למען הקהילה הטרנסית

הגב' רותם שורק – מנכ"לית

* פרויקט גילה להעצמה טרנסית

עו"ס עומר אלעד – מנכ"ל

* ברית הלבנאות – ארגון הורים לילדים טרנסג'נדרים ומגווני מגדר

הגב' מירב לבני קייש – מנכ"לית

* האחווה הסטודנטיאלית הגאה (ארגון סטודנטיאלי להט"בי של ישראל)

מר שחף לוי – יו"ר הפורום הארצי הסטודנטיאלי הגאה למקצועות הטיפול, יו"ר התא הגאה

במכללה האקדמית ספיר